

Gemeentelijke minimaregelingen en regelingen voor chronisch zieken en mensen met een beperking in Noordoost Brabant

Oktober 2023

Werkgroep sociaal beleid Lokaal FNV 's-Hertogenbosch

Contact: paul.lempens@fnv.nl

Inhoudsopgave

Inleiding: over het onderzoek	- 3 -
Conclusies FNV	- 4 -
De individuele inkomenstoelag	- 5 -
Uitkomsten onderzoek.....	- 5 -
Standpunt FNV.....	- 6 -
Bijzondere bijstand.....	- 7 -
Uitkomsten onderzoek.....	- 7 -
Collectieve aanvullende zorgverzekering	- 8 -
Uitkomsten onderzoek collectieve zorgverzekering	- 8 -
Standpunt FNV.....	- 9 -
Compensatie eigen risico	- 9 -
Standpunt FNV.....	- 9 -
Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking.....	- 10 -
Uitkomsten onderzoek.....	- 10 -
Standpunt FNV.....	- 10 -
Compensatie eigen bijdrage Wmo-maatwerkvoorzieningen.....	- 12 -
Uitkomsten onderzoek eigen bijdrage Wmo-maatwerk.....	- 12 -
Compensatie eigen bijdrage Wmo algemene voorzieningen	- 13 -
Standpunt FNV over eigen bijdragen Wmo	- 13 -
Thuiszorg als maatwerkvoorziening	- 14 -
Uitkomsten onderzoek.....	- 14 -
Mantelzorgwaardering	- 15 -
Uitkomsten onderzoek.....	- 15 -
Standpunt FNV.....	- 15 -
Onderzoek naar (niet-)gebruik van minima-regelingen	- 16 -
Standpunt FNV.....	- 16 -
Informatievoorziening en voorlichting	- 16 -
Overige minima-regelingen	- 17 -
Standpunt FNV.....	- 17 -
Bijlage 1: overzicht overige gemeentelijke minimaregelingen.....	- 18 -
Bijlage 2: Ervaringen met het gemeentelijk minimabeleid in citaten	- 20 -
Addendum.....	- 23 -

Inleiding: over het onderzoek

De werkgroep sociaal beleid van het lokaal FNV netwerk in de regio 's-Hertogenbosch heeft in juli en augustus 2023 onderzoek gedaan naar de regelingen voor minima en voor mensen met een chronische ziekte of beperking in Noordoost Brabant. Alle elf gemeenten zijn benaderd om een enquête met vragen en antwoorden in te vullen. De vragenlijst is opgesteld door de werkgroep, waarbij de eerdere landelijke FNV onderzoeken Lokale Monitor, in onder andere 2016, 2018 en 2021, als inspiratie hebben gediend.

Hoofdvraag bij dit onderzoek is of en hoe de gemeenten deze regelingen, die in 2009 en 2015 overgedragen zijn aan gemeenten, hebben vorm gegeven.

Tien van de elf gemeenten hebben meegewerkt aan dit onderzoek. Bernheze, Boxtel, Boekel, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Sint Michielsgestel, Meierijstad, 's-Hertogenbosch en Vught. Alleen de gemeente Oss werkte niet mee. Enkele gegevens zijn van de gemeentelijke website (oss.nl) overgenomen. Deze worden bij de uitkomsten voor dat onderwerp vermeld.

Oud-onderzoeker Henk Weijnen van de werkgroep heeft alle resultaten verwerkt in deze rapportage. De lokale netwerken van FNV in de regio Noord Oost Brabant en de Bestuurder van FNV Uitkeringsgerechtigden zijn over het onderzoek geïnformeerd.

De leden van FNV in Noord Oost Brabant zijn gevraagd om hun ervaringen met het gemeentelijk sociaal beleid te delen. Observaties hieruit worden gedeeld in gesprekken met de gemeenten. Ook hebben onze leden tips gegeven aan de gemeenten, die worden doorgezet. In bijlage 2 ziet u citaten, die een inkijkje geven in de beleving van betrokkenen.

Over de uitkomsten van het onderzoek zal overleg gezocht worden met de gemeentebesturen en in eerste instantie met de wethouders. De werkgroep hoopt dat het onderzoek ook het landelijk pleidooi van FNV kan ondersteunen voor onder andere het aanpakken van de willekeur per gemeente.

Wij danken Corinne Simons voor de ondersteuning vanuit het regiokantoor en de medewerkers van de gemeente voor het meewerken aan de enquête.

V20231024

Werkgroep sociaal beleid, Lokaal FNV 's-Hertogenbosch, oktober 2023

Mogelijke vergissingen, aanvullingen of verbeteringen door gemeenten die na verschijning van deze rapportage naar voren komen, worden in de digitale versie van het rapport aangepast. Deze wordt toegankelijk gemaakt via de Facebookwebsite van Lokaal FNV Den Bosch.

Opmerkingen kunnen worden gemaïld naar paul.lempens@fnv.nl

Conclusies FNV

Er zijn veel verschillen in het armoedebeleid van de verschillende gemeenten. Dit komt door de decentralisatie van beleid.

Het maakt uit waar je woont 1) óf je in aanmerking komt en 2) hoeveel je ontvangt

FNV stelt dat de willekeur in aanpak per gemeente moet stoppen. Armoedebestrijding is geen Postcodeloterij. De ondergrens moet voor iedereen in Nederland gelijk zijn.¹

Ook moet het sociaal minimum over de hele linie snel omhoog. Voor iedereen gebaseerd op een minimum loon van € 16,- per uur. Mensen moeten kunnen rondkomen van hun inkomen.²

De eenvoudige regeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking (Wtcg) is nadat het budget naar de gemeenten is gegaan, verdwenen en slechts deels vervangen door talloze andere zaken, waarvoor een aanvraag moet worden gedaan met als gevolg uitvoeringskosten en een hogere drempel.

FNV pleit voor een vast bedrag voor meerkosten voor mensen met een chronische ziekte of beperking.

Met name de verschillen in compensatie voor collectieve aanvullende ziektekostenverzekeringen en het eigen risico vallen op.³

FNV is voor het stoppen met de marktwerking in de zorg, waardoor ook de betaalbaarheid en de rechten van mensen beter zijn gewaarborgd.

Het bedrag dat aan mantelzorgers wordt uitgekeerd is slechts klein in verhouding tot het budget dat de gemeente ontvangt.

Gemeenten moeten ruimhartiger zijn met het financieel ondersteunen van zwaar belaste mantelzorg.

Hiernaast pleit FNV voor een aparte arbeidsongeschiktheidsuitkering met bijbehorende ondersteuning. Zieke werknemers horen niet in de WW of in de bijstand. FNV maakt werk van van-werk-naar-werk trajecten voor mensen die ontslagen worden en voor meer beschutte werkplekken voor wie regulier werk niet mogelijk is. Dit valt buiten de scope van het onderzoek, maar is wel van belang om hier te melden.

---

¹ <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/algemeen-nieuws/2023/09/armoedebestrijding-is-geen-postcodeloterij>

² <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/algemeen-nieuws/2023/08/fnv-minimumloon-moet-naar-16-per-uur-in-strijd-teg>

³ <https://www.socialealliantie.nl/index.php/achtergronden/gemeentelijke-maatwerkvoorzieningen-zorgkosten-schieten-ernstig-tekort>

De individuele inkomenstoelage

In 2004 werd in de voormalige wet Werk en Bijstand, inmiddels vervangen door de Participatiewet, de langdurigheidstoelage ingevoerd. Daarmee kregen mensen die 5 jaar of langer een laag inkomen hadden (tot maximaal 110% van het sociaal minimum) recht op een toeslag van € 327 (alleenstaanden) tot € 466 (gehuwden) per jaar, bedragen die in principe periodiek worden bijgesteld. Per 1-1-2009 is de langdurigheidstoelage gedecentraliseerd naar gemeenten. De gemeenten kregen hierbij een grote beleidsvrijheid om zelf de voorwaarden voor deze toeslag, in het bijzonder de hoogte van de toeslag, de duur van het laag inkomen en de inkomensgrens, vast te leggen in een gemeentelijke verordening.

AOW-gerechtigden en mensen met onvolledige AOW komen niet in aanmerking voor de individuele inkomenstoelage. In de Participatiewet (art. 36, lid 1) zijn zij daarvan uitgesloten.

Uitkomsten onderzoek

In de tabel hieronder wordt weergegeven op welke wijze deze toeslag is vorm gegeven in de onderzochte gemeenten.

Individuele inkomstenstoelage	Hoogte toeslag					
	Inkomensgrens	Referteperiode	Vermogensgrens	alleenstaande	alleenstaande ouder	gehuwd
Bernheze	120%	3 jaar	bijstand	475	608	677
Boxtel	120%	3 jaar	bijstand	499	642	714
Land van Cuijk	110%	3 jaar	bijstand	476	611	679
Heusden	105%	5 jaar	bijstand	466	599	666
Maashorst	120%	3 jaar	bijstand	439	563	627
Boekel	120%	3 jaar	bijstand	475	608	677
Meierijstad	120%	3 jaar	bijstand	475	608	677
Sint Michielsgestel	120%	3 jaar	bijstand	499	642	642
Den Bosch	110%	3 jaar	bijstand	443	631	631
Vught	110%	3 jaar	bijstand	470	600	669
Oss	120%	3 jaar	bijstand	475	609	678

De inkomensgrens voor deze toeslag varieert in de onderzochte gemeenten van 105% van het sociaal minimum (Heusden) tot 120% (Bernheze, Boxtel, Maashorst, Boekel, Meierijstad, en St. Michielsgestel). Land van Cuijk, Den Bosch en Vught zitten daartussen met 110%. Oss heeft een inkomensgrens van 120%. Dit zijn grote verschillen.

Het verschil tussen de laagste en hoogste inkomensgrens in deze gemeenten (105 en 120%), uitgedrukt in euro's, bedraagt voor gehuwden zonder minderjarig kind bijvoorbeeld rond € 250 netto per maand. Het maakt dus uit waar je woont of je met hetzelfde inkomen in aanmerking komt.

Een ander belangrijk verschil is de wachttijd (referteperiode) in deze gemeenten: 5 jaar in Land van Cuijk en Heusden, en 3 jaar in de overige 9 gemeenten, inclusief Oss.

De hoogte van de toeslag laat wat kleinere verschillen zien. Maashorst kent de laagste toeslag, Boxtel de hoogste voor de meeste huishoudens. Waar je woont kan dus € 87 per jaar uitmaken.

Standpunt FNV

De genoemde verschillen doen zich als gevolg van de decentralisatie, gepaard gaande met een grote beleidsvrijheid, in heel Nederland voor.

Het is echter niet goed te begrijpen en te legitimeren waarom er in zo'n relatief kleine regio al zulke grote verschillen bestaan. Het gevolg is dat er minder rechthebbende huishoudens zijn in naburige gemeenten met lagere grenzen, en langere wachttijden, terwijl zij onder dezelfde budgettaire afdracht regels van de rijksoverheid vallen.

Binnen de huidige regels is FNV voor één norm tot 150% van het sociaal minimum, met een referte van 3 jaar.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is een vergoeding voor extra kosten die men zelf niet kan betalen. De gemeente bepaalt of men bijzondere bijstand krijgt. Men hoeft daarvoor geen bijstandsuitkering te hebben. Voor bijzondere bijstand gelden een aantal voorwaarden: o.a. de kosten zijn noodzakelijk en worden niet vergoed door een voorliggende voorziening⁴. Men kan bijzondere bijstand aanvragen voor bijvoorbeeld: de eigen bijdrage voor een advocaat, de kosten van een rechtszaak (griffiekosten), kosten voor een gehandicaptenparkeerkaart, grote aankopen die lang mee gaan, zoals een wasmachine, en medische kosten die noodzakelijk zijn.

De voormalige categorale bijzondere bijstandsuitkering voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft.

De meeste gemeenten in Nederland houden een inkomensgrens aan van 120% van de bijstandsnorm, en een vermogensgrens, afgeleid van de bijstand. In sommige gemeenten, bijv. Den Bosch, wordt bij kwijtschelding naar draagkracht gekeken. Men neemt dan niet het gehele inkomen boven de 120% maar 35% van het meerdere.

Uitkomsten onderzoek

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de onderzochte gemeenten over dit onderwerp

Bijzondere bijstand	Vermogensgrens			
	Inkomensgrens	alleenstaande	alleenstaande ouder	gehuwd
Bernheze	120%	7.605	15.210	15.210
Boxtel	120%	7.605	15.210	15.210
Heusden	120%	7.606	15.210	15.210
Land van Cuijk	120%	7.605	15.210	15.210
Maashorst	120%	7.605	15.210	15.210
St. Michielsgestel	120%	7.605	15.210	15.210
Boekel	120%	7.605	15.210	15.210
Meerijstad	120%	7.605	15.210	15.210
Den Bosch	120%	6.506	13.010	13.010
Vught	120%	3.802,50	7.605	7.605

Alle gemeenten houden voor de bijzondere bijstand een inkomensgrens aan van 120% van het minimum.

De vermogensgrenzen zijn voor alle gemeenten vrijwel gelijk met uitzondering van de gemeenten Den Bosch en Vught, die lagere vermogensgrenzen aanhouden. Deze laatste gemeente houdt een bijzonder lage vermogensgrenzen aan. Het is niet bekend waarom deze vermogensgrenzen afwijken van die van andere gemeenten.

---

⁴ Kosten of diensten die je elders al (vergoed) kan krijgen

Collectieve aanvullende zorgverzekering

Een collectieve zorgverzekering is een zorgverzekering van een grote groep mensen, zoals voor bijvoorbeeld: werknemers van een bedrijf, leden van een sportclub, patiëntenverenigingen van chronisch zieken. Op de basisverzekering mag vanaf 2023 geen korting meer worden gegeven, wel op de aanvullende verzekering.

Ook gemeenten hebben vaak een collectieve zorgverzekering, ook wel aangeduid als een 'gemeentepolis'. De polis bestaat uit een basis- en aanvullende verzekering. Deze wordt aangeboden aan mensen met een laag inkomen en mensen met een beperking of chronische ziekte. Een gemeentepolis is vaak voordeliger, omdat de gemeente in meer of mindere mate meebetaalt aan de premie. Toch is het voordeel relatief, omdat deze vooral door de duurdere zorgverzekeraars die in de regio actief zijn wordt aangeboden. Ook is de dekking niet voor iedereen passend. Voor zover we hebben kunnen nagaan, is door gemeenten bedongen dat er geen keuring wordt vereist dus dat je niet kan worden geweigerd. Een ander voordeel is dat sommige van deze polissen € 0 eigen risico verzekeren.

De gemeentepolis is daarnaast voor veel gemeenten een o.i. gemakkelijke en goedkope uitweg uit de opdracht aan gemeenten om na de afschaffing van de Wtcg (Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (Compensatie eigen risico) een nieuwe maatwerkvoorziening te treffen voor de meerkosten van chronisch zieken en mensen met een beperking. Zie voor een toelichting op deze voormalige regelingen verderop in deze rapportage.

Uitkomsten onderzoek collectieve zorgverzekering

Collectieve zorgverzekering	Inkomensgrens	Bijdrage pm	welke zorgkosten
Bernheze	120%	€ 40	geen antwoord
Boxtel	120%	€ 25	geen antwoord
Heusden	120%	€ 30 of 43	geen antwoord
Land van Cuijk	120%	€ 30 of 43	5
Maashorst	120%	€ 21 of € 41	geen antwoord
Boekel	120%	€ 40	geen antwoord
Meierijstad	120%	€ 40	geen antwoord
St Michielsgestel	120%	€ 25	geen antwoord
Oss	120%	€ 25 of € 50	
Den Bosch	130%	€ 30 of 43	geen antwoord
Vught	130%	€ 20	geen antwoord

⁵ 20 maal fysiotherapie, € 400 voor cursussen om gezond te blijven, € 500 tandzorg, € 2.500 voor orthodontie tot 18 jaar; € 125 voor brillen en lenzen

Alle onderzochte gemeenten hebben een collectieve, aanvullende zorgverzekering. De inkomensgrens voor toelating tot deze verzekering is bij 8 gemeenten 120% van het minimum en bij 2 gemeenten, Den Bosch en Vught, 130%. De bijdrage van de gemeenten in de premie varieert. Zowel de hoogte van de inkomensgrens als de bijdrage van de gemeente aan de premie laten relatief grote verschillen zien.

Over het verzekerde pakket is door FNV wel een vraag gesteld maar alleen Land van Cuijk heeft deze vraag beantwoord. Op de websites van de gemeenten of hun partners is nadere informatie te vinden. Het voert te ver deze hier te vermelden.

Gemeenten bieden bijna allemaal verschillende polissen aan met een minder of meer uitgebreide dekking en daarmee samenhangend een hogere of lagere bijdrage in de premie.

De vermogensgrens om in aanmerking te komen is overal gelijk aan die voor de bijstand.

Standpunt FNV

De marktwerking in de zorg maakt dat iedere gemeente individueel met zorgverzekeraars moet onderhandelen en dat er veel verschillen zijn in de dekking van ziektekosten. FNV wil stoppen met marktwerking in de zorg waardoor er meer rechtsgelijkheid wordt bereikt. Tot die tijd zouden gemeenten in een zo groot mogelijk verband gezamenlijk moeten optrekken richting zorgverzekeraars.

Compensatie eigen risico

Vier gemeenten (Oss, Den Bosch, Land van Cuijk en Maashorst) kiezen voor het volledig verzekeren van het eigen risico in (een van) de aanvullende zorgverzekeringen.⁶

De overige gemeenten geven aan geen compensatie eigen risico te bieden.

Standpunt FNV

Een groot aantal chronisch zieken en mensen met een beperking betalen doorgaans het volledige eigen risico, voor velen onbetaalbaar. Een boete op ernstig ziek zijn die onwenselijk is en zou moeten verdwijnen. Dit is een landelijke politieke kwestie.

Tot die tijd zouden gemeenten een volledige compensatie moeten bieden aan chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 150% van het minimum.

---

⁶ Hierbij dient te worden aangemerkt dat zowel op dit onderwerp als de aanvullende zorgverzekeringen onduidelijk blijft bestaan. Bijvoorbeeld of het eigen risico ook voor de basisverzekering is afgedekt.

Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking

Sinds 2015 is een aantal landelijke regelingen voor compensatie voor extra kosten i.v.m. chronische ziekte of handicap afgeschaft, waaronder de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg). De Wtcg bestond uit verschillende deelregelingen, waaronder:

- a. een algemene tegemoetkoming voor de meerkosten i.v.m. chronische ziekte en/of handicap met een jaarlijks bedrag van € 150 tot en met € 500, afhankelijk van leeftijd (65+ of 65-) en hoogte van het zorggebruik. Sinds 2012 was deze regeling inkomensafhankelijk tot een plafond van € 24.570 (eenpersoonshuishouden) of € 35.100 (meerpersoonshuishouden).
- b. een korting van 33% op de eigen bijdragen voor Wmo- en Wlz-voorzieningen (Wet langdurige zorg, voorheen AWBZ).
De regeling werd uitgevoerd door het CAK.

Gemeenten werden verantwoordelijk gesteld voor het opzetten van nieuwe maatwerkregelingen. Gemeenten hadden hierbij een grote beleidsvrijheid om een maatwerkvoorziening te treffen en de vormgeving daarvan (als afzonderlijke financiële regeling, in het kader van de Wmo, de bijzondere bijstand of de collectieve zorgverzekering). Als gevolg van de aanzienlijke budgetkorting (bezuinigingen door de Rijksoverheid) hebben de meeste gemeenten zich voornamelijk gericht op de (financieel) meest kwetsbare groepen.

Uitkomsten onderzoek

Slechts 4 van de onderzochte gemeenten hebben een regeling voor de meerkosten, en wel via de bijzondere bijstand: Boekel, Meijerijstad, Oss en Den Bosch. Meijerijstad en Den Bosch hebben daarnaast nog een regeling via de collectieve zorgverzekering, waarbij in Meijerijstad alle niet verzekerde extra kosten gecompenseerd worden. Maashorst verwijst naar de ziektekostenverzekering. Door Den Bosch wordt in dit kader verwezen naar de eigen bijdrage voor de Wmo die wordt kwijt gescholden. Zes gemeenten hebben geen regeling voor meerkosten: Bernheze, Boxtel, Heusden, Land van Cuijk, St. Michielsgestel en Vught.

Vergeleken met de vroegere Wtcg-regeling, waar men bij meerkosten een jaarlijkse vaste vergoeding ontving, is dit een teleurstellende uitkomst. Dit is extra schrijnend wanneer men zich realiseert dat er een zeer groot aantal mensen met een chronische ziekte en/of een beperking is, namelijk 59% van de bevolking volgens gegevens van het Ministerie van Volksgezondheid⁷.

Standpunt FNV

Volgens FNV is het zeer gewenst dat er meer financiële ondersteuning komt voor deze groep, en dan niet via de bijzondere bijstand of de collectieve zorgverzekering, maar in de vorm van vaste jaarlijkse bedragen, zo mogelijk gespecificeerd naar een aantal veel voorkomende meerkosten, zoals diverse andere gemeenten die hebben, bijvoorbeeld Drimmelen en Amsterdam. Amsterdam heeft voor een aantal groepen extra ziektekosten afzonderlijke

---

⁷ <https://www.vzinfo.nl/chronische-aandoeningen-en-multimorbiditeit/leeftijd-en-geslacht>

compensatiebedragen vastgesteld, o.a. voor extra kledingkosten, extra bewassingskosten en extra energiekosten, met een maximum van € 91,25 per maand. De gemeente Utrecht heeft een compensatie voor meerkosten bij niet-vergoede zorgkosten boven € 200, met een inkomensgrens van maximaal € 39.000.

FNV is voor een vaste vergoeding per maand voor deze groep met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum.

Compensatie eigen bijdrage Wmo-maatwerkvoorzieningen

De voormalige Wtcg-regeling kende ook een compensatie van 33% op de eigen bijdragen voor de Wmo. Hierbij is onderscheid nodig tussen maatwerkvoorzieningen, d.w.z. persoonlijke voorzieningen, en algemene voorzieningen, zoals maaltijdbezorging en lokaal vervoer.

Uitkomsten onderzoek eigen bijdrage Wmo-maatwerk

Bijdrage Wmo maatwerk	Compensatie	Voorwaarden	Welke compensatie	verlaging uurtarief	verlaging maximum	kwijtschelding tot 120%	kwijtschelding boven 120%
Bernheze	ja	Alle voorzieningen	-	-	-		ja
Boxtel	nee		-	-	-		
Heusden	Ja	Alle voorzieningen	-	-	-		ja
Land van Cuijk	ja	Alle voorzieningen	-	-	-		ja
Maashorst	nee	Verwijzing	-	-	-		
Meerijstad	Ja ⁸	Alle voorzieningen	-	-	-		ja
Boekel	nee	Verwijzing	-	-	-		-
St Michielsgestel	ja		-	-		ja	-
Oss	ja	Via bijzondere bijstand					
Den Bosch	ja		-	-	-		-
Vught	nee		-	-	-		-

Voor maatwerkvoorzieningen hebben 4 van de onderzochte gemeenten hiervoor een compensatieregeling : Bernheze, Heusden, Meerijstad, en wel voor alle maatwerkvoorzieningen. St. Michielsgestel en Den Bosch kennen via de bijzondere bijstand een compensatie in de vorm van een kwijtschelding. Ook Boekel verwijst naar de bijzondere bijstand of de collectieve zorgverzekering.

3 Gemeenten hebben geen compensatie voor de eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen: Boxtel, Maashorst en Vught.

Het (demissionair) kabinet is overigens voornemens om per 2026 de eigen bijdrage Wmo inkomensafhankelijk te maken.

⁸ Excl. beschermd wonen en intramuraal

Compensatie eigen bijdrage Wmo algemene voorzieningen

Bijdrage Wmo algemene voorzieningen				Welke compensatie				
	Compensatie	Verwijzing	Inkomensgrens	verlaging uurtarief	verlaging maximum	kwijtschelding tot 120%	kwijtschelding boven 120%	voor welke voorzieningen
Bernheze	ja		150%	-	-	-	ja	rolstoel, regiotaxi, parkeerkaart
Boxtel	g.a.			-	-	-		
Heusden	ja		120%	ja	-	-	ja	Boodschappen dienst, klussendienst
Land van Cuijk	geen eigen bijdrage			-	-	-	ja	
Maashorst		ja ⁹		-	-	-		
Meerijstad	ja		110%	-	-	tot 110%	ja	g.a.
Boekel		Ja		-	-	-	-	
St Michielsgestel	g.a.			-	-	ja	-	
Den Bosch		Ja ⁹		-	-	-	-	
Vught	ja		120%	-	-	-	-	g.a.

Wat betreft compensatie voor de eigen bijdrage voor algemene Wmo-voorzieningen zijn er 4 gemeenten die dit doen: Bernheze, Heusden, Meerijstad en Vught. Boekel, Boxtel, Sint Michielsgestel en Maashorst verwijzen naar de bijzondere bijstand of collectieve zorgverzekering. Den Bosch kent bij de bijzondere bijstand een kwijtschelding, zonder verdere specificatie voor welke voorziening en welke inkomensgrens (zie tabel).

Bernheze springt er positief uit met een inkomensgrens van 150% van het minimum. Land van Cuijk vraagt geen eigen bijdrage. Van Boxtel en St. Michielsgestel is geen antwoord ontvangen op deze vraag.

Standpunt FNV over eigen bijdragen Wmo

FNV is voorstander van een gehele of tenminste een aanzienlijke compensatie van de eigen bijdrage voor de Wmo voor chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 150% van het minimum, in ieder geval voor maatwerkvoorzieningen.

⁹ Verwijzing naar bijstand en zorgverzekering

Thuiszorg als maatwerkvoorziening

De gemeente kan huishoudelijke hulp aanbieden als algemene voorziening of als maatwerkvoorziening vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Een algemene voorziening is voor iedereen beschikbaar. Bij een maatwerkvoorziening krijg je hulp van een thuiszorgmedewerker toegewezen. Sinds 2020 is er een zogenaamd abonnementstarief van € 19 per maand. Vanaf 2026 wordt dat zoals eerder gemeld omgezet in een inkomensafhankelijk tarief. Voor huishoudelijke hulp vanuit de Wmo is eerst een gemeentelijk onderzoek naar de noodzaak vereist. De laatste jaren zijn er steeds meer gemeenten die thuiszorg als een maatwerkvoorziening aanbieden.

Uitkomsten onderzoek

In alle door ons onderzochte gemeenten blijkt thuiszorg aangemerkt te zijn als een maatwerkvoorziening.

In dit rapport wordt regelmatig de term '(wettelijk) sociaal minimum' of afkorting wsm gebezigd. In het kort een toelichting:

- Het bruto minimumloon is per maand € 1995
- Het sociaal minimum is 70% van het wettelijk minimumloon.
- Het sociaal minimum is per maand € 1408
- Voor gehuwden geldt een sociaal minimum van € 1995

De hoogte van het netto bedrag is afhankelijk van bijvoorbeeld toeslagen en belastingkortingen. Bedragen anno juli 2023.

Mantelzorgwaardering

Het mantelzorgcompliment, zoals de voorheen landelijke regeling genoemd werd, kende aan mantelzorgers jaarlijks een bedrag uit van aanvankelijk € 250, vanaf 2011 € 200. Het bedrag werd uitgekeerd via de SVB en wie mantelzorger was werd door het CIZ geregistreerd. Per 2015 is deze regeling overgeheveld naar gemeenten. Zij krijgen daarvoor een budget van 6,62% van het Wmo-budget. De gemeenten zijn vrij in de invulling van dit budget.

Uitkomsten onderzoek

Het beeld van de onderzochte gemeenten in Noordoost Brabant is als volgt. Vier gemeenten verstrekken jaarlijks een vast bedrag: Boekel € 60 (+ jaarlijkse bijeenkomst), Land van Cuijk € 100, Den Bosch € 50 en Maashorst € 200. Maashorst is hiermee de enige gemeente die het mantelzorgcompliment op het oude niveau heeft gehandhaafd. Bij de overige gemeenten is de waardering op een andere manier vorm gegeven. Bernheze heeft een mantelzorgwaardering, welke is niet nader is gespecificeerd. De gemeenten Boxtel en St. Michielsgestel geven een cadeaubon, een jaarlijkse bijeenkomst, en een vergoeding van telefoonkosten en een parkeervergunning.

De gemeente Heusden geeft in overleg met Steunpunt Mantelzorg ieder jaar een attentie. Meierijstad verstrekt een cadeaubon van € 60. In Vught worden mantelzorgers jaarlijks in het zonnetje gezet. In Land van Cuijk kunnen jongeren (8-23) die opgroeien met een ziek, gehandicapt of verslaafd familielid een waardering aanvragen ter waarde van € 30,-.

Standpunt FNV

Ten opzichte van het landelijk mantelzorgcompliment van € 200 worden mantelzorgers in bijna alle onderzochte gemeenten nog maar minimaal beloond voor hun doorgaans gratis verleende hulp, waarbij zij veelal zelf allerlei kosten voor vervoer, telefoon, waskosten e.d. voor hun rekening nemen. Het werk van mantelzorgers betekent een flinke besparing op de professionele zorg. Een geldelijke beloning geven slechts 3 gemeenten, die niet in de buurt komt van het landelijk mantelzorgcompliment. De overige gemeenten volstaan met een cadeaubon, korting pas of een jaarlijkse lunch. Het gaat dan vrijwel alleen om de groep zwaar belaste mantelzorgers. Zij zorgen 21 uur of meer per week.

Volgens FNV is het aan de gemeenten toegekende budget meer dan voldoende om een hogere geldelijke beloning aan deze groep te verstrekken. In Den Bosch bijvoorbeeld is het beschikbare budget € 1 miljoen. Als dit budget volledig besteed zou worden aan de groep van 4.000 zwaar belaste mantelzorgers zou dat neerkomen op € 250 per mantelzorger, in plaats van € 50 wat zij nu krijgen. Omdat dit budget bij de overdracht naar gemeenten niet geormerkt is zijn de gemeenten vrij in de besteding ervan. Het loont de moeite om in alle gemeenten te vragen naar het bedrag dat door het Rijk is toegevoegd aan het Wmo-budget voor mantelzorgwaardering (6,62% van het Wmo budget) en de besteding van dit mantelzorgbudget.

FNV is van mening dat het mantelzorgbudget zoveel mogelijk moet worden besteed aan een geldbedrag voor in ieder geval de groep zwaar belaste mantelzorgers.

Onderzoek naar (niet-)gebruik van minima-regelingen

Op deze vraag hebben vier gemeenten gereageerd: Bernheze, Land van Cuijk, Meijerijstad en Den Bosch.

Bernheze verwijst naar een onderzoek van het Nibud naar het minimale in de gemeente, dat als ruimhartig beoordeeld werd. Het niet-gebruik was niet onderzocht.

De gemeente Den Bosch antwoordt dat men zich aansluit bij landelijke inschattingen

De gemeente Meijerijstad laat weten dat men dat aan het onderzoeken is. Het rapport hierover is inmiddels verschenen¹⁰, met o.a. als uitkomst dat slechts 45% van de huishoudens die daar recht op hebben, gebruik maakt van de participatieregeling.

Land van Cuijk meldt dat inzet op niet-gebruik is opgenomen in het onlangs vastgestelde beleidsplan 'Op weg naar bestaanszekerheid'. Hier zijn nog geen conclusies over te delen.

Standpunt FNV

Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat in andere gemeenten het niet-gebruik min of meer dezelfde omvang heeft. Volgens FNV is het zeer gewenst dat daar ook onderzoek naar gedaan wordt. Daarnaast dienen maatregelen getroffen te worden om dit hoge niet-gebruik terug te dringen. FNV wil dat gemeenten uitgaan van vertrouwen en zo laag mogelijke drempels hanteren voor deze minima-regelingen.

Informatievoorziening en voorlichting

FNV stelde ook een vraag over de voorlichting over minimaregelingen door gemeenten.

Bijna alle gemeenten maken hiervoor gebruik van berichten in de lokale media, voorlichting aan en via maatschappelijke organisaties en gebruik maken van communicatiecampagnes van samenwerkingspartners. Informatiebijeenkomsten in wijken worden door bijna alle gemeenten georganiseerd.

De gemeente Bernheze geeft bovendien aan een communicatieplan te ontwikkelen voor onder andere social media. Land van Cuijk meldt aangesloten te zijn bij Geldplannen van het Nibud en Geldfit.nl van waaruit inwoners ook doorverwezen kunnen worden.

---

¹⁰ <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/op-weg-naar-een-effectieve-armoedeaanpak-in-meierijstad>

Overige minima-regelingen

In de vragenlijst hebben we voor dit onderwerp onderscheid gemaakt tussen minimaregelingen voor volwassenen, schoolgaande jeugd en senioren. De antwoorden hebben per gemeente het overzicht opgeleverd dat in bijlage 1 is opgenomen.

In deze bijlage zijn alleen de regelingen vermeld die niet reeds elders in deze rapportage zijn gemeld, zoals de collectieve zorgverzekering. Verder is opgenomen wat gemeenten zelf hebben aangegeven in hun antwoorden, waaronder landelijke regelingen (energietoeslag) en liefdadigheid door externe ideële organisaties als de Voedselbank en Stichting Leergeld.

Het beeld dat hieruit naar voren komt is dat de meeste gemeenten een aantal regelingen hebben getroffen voor de gaten die vooral sinds de Participatiewet in het sociale domein zijn ontstaan, naast een vrij recent door de rijksoverheid opgelegde regeling voor de energietoeslag.

Het aantal en soort regelingen verschilt per gemeente. Sommige gemeenten, zoals Bernheze en Meierijstad hebben een vrij groot aantal regelingen. Vaste bestanddelen bij de meeste gemeenten zijn o.m. een minimapas, de pc-regeling voor de schoolgaande jeugd en reductieregelingen voor maatschappelijke participatie. Ook de kwijtschelding gemeentelijke belastingen wordt vaker genoemd.

Standpunt FNV

FNV tekent bij deze regelingen aan dat deze gezien de vele voorwaarden (doelgroep afbakening, loketwerk, voorlichting) waarschijnlijk veel uitvoeringskosten met zich meebrengen. Het zijn in zekere zin noodverbanden als gevolg van jarenlang falend rijksoverheidsbeleid. FNV is, zoals bekend, voorstander van een forse verhoging van het minimumloon en daaraan gekoppelde uitkeringen.

Voor zover gemeenten daarin beleidsvrijheid hebben, kunnen zij veelal tot een verruiming en verhoging van regelingen besluiten, bijvoorbeeld voor de individuele inkomenstoeslag en de bijzondere bijstand.

Bijlage 1: overzicht overige gemeentelijke minimaregelingen

Hier zijn alleen de regelingen vermeld die niet reeds elders in deze rapportage zijn gemeld, zoals de collectieve zorgverzekering. De weergave is verder conform wat gemeenten zelf als antwoord hebben aangegeven, waaronder landelijke regelingen (energietoeslag) en diensten via externe organisaties. Omdat alle gemeenten aangeven dat er geen aparte regelingen zijn voor senioren is dit niet meer benoemd, behalve bij Den Bosch.

Bernheze

Minima-regelingen voor volwassenen: Energietoeslag, maatschappelijk ondersteuningsfonds Bernheze, individuele studietoeslag, maatschappelijke participatie, kwijtschelding van belastingen en brede ondersteuning voor gedupeerden van de toeslagenaffaire.

Minimaregelingen voor schoolgaande jeugd: Computerregeling schoolgaande kinderen, regeling schoolkosten, stichting leergeld en jeugdfonds sport en cultuur.

Boekel

Volwassenen: Participatiefonds, menstruatie uitgifte punt.

Schoolgaande jeugd: Samenwerking met Stichting Leergeld, die een natura verstrekking geven sport, onderwijs, cultuur, fiets, laptop kledingpas , zwemdiploma.

Boxtel

Volwassenen: Energietoeslag, Welzijnsfonds, bijdrage van € 235 voor sport, cultuur, uitjes, deelname aan de maatschappij, studietoeslag.

Schoolgaande jeugd: Computerregeling, voor kinderen op de middelbare school kortingsregeling voor muziekonderwijs Welzijnsfonds, bijdrage van € 335 voor sport, cultuur, uitjes en deelname aan de maatschappij.

Heusden

Volwassenen: minimapas voor maatschappelijke participatie.

Schoolgaande jeugd: minimapas, jeugdsport en cultuurfonds, ondersteuning door lokale stichtingen.

Land van Cuijk

Volwassenen: reductieregeling voor activiteiten (€ 186 per gezinslid per jaar, tot 120% wsm), kwijtschelding gemeentelijke belastingen, schuldhulpverlening, Witgoedregeling bijdrage vervanging huishoudelijke apparaten.

Schoolgaande jeugd: reductieregeling (zie boven), meedoen via Stichting Leergeld (tot 130% wsm, in natura tot € 350)

Maashorst

Volwassenen: activiteitenfonds, collectieve zorgverzekering, voedselbank, studietoeslag, kwijtschelding gemeentelijke belastingen, schuldhulpverlening, energietoeslag, brede ondersteuning voor gedupeerden van de toeslagenaffaire.

Schoolgaande jeugd: kindpakket, bestaande uit: zwemregeling (vergoeding diploma ABC), lidmaatschap sportclub of cultuurvereniging, laptopregeling, schooltas, Stichting Leergeld voor schoolreisjes, kluisjeshuur, fiets naar school, bijdrage peuteropvang, Jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds (subsidie).

Meerijstad

Volwassenen: regeling maatschappelijke participatie (Om deel te kunnen deelnemen aan maatschappelijke-, sociale-, culturele-, sport- en welzijns- activiteiten is er voor inwoners een tegemoetkoming in kosten vrije tijdsbesteding), regeling duurzame gebruiksgoederen meerjarige minima. Dit is een regeling voor inwoners die langer dan 5 jaar op het minimuminkomensniveau leven. Deze financiële tegemoetkoming is ter vervanging van een wasmachine, koelkast, gasfornuis of TV. De Inkomensgrens hierbij is 100% vanwege de aard van de kosten.

Schoolgaande jeugd: PC/computer regeling, regeling schoolkosten, regeling maatschappelijke participatie, samenwerking jeugdfonds sport en cultuur (Sportkansen voor kinderen tussen 4 en 18 jaar of lessen op kunst en cultuurgebied volgen, en geen bijdrage maatschappelijke participatie mogelijk), bijdrage zwemlessen.

St. Michielsgestel.

Volwassenen: Welzijnsfonds, bijdrage om mee te doen aan de maatschappij, collectieve zorgverzekering, studietoeslag, energietoeslag.

Schoolgaande jeugd: Kindpakket: vergoeding voor sporten, fiets, culturele activiteiten of schoolkosten, bijdrage in kinder/peuteropvang.

Oss (bron: gemeentelijke website)

Regelingen voor volwassenen: Energietoeslag; Voedselbank; Kledingbank; Ruilwinkel; Stichting Quiet, Met Elkaar, Oss tegen armoede; Deelname aan sociale, culturele en maatschappelijke activiteiten: € 150 per jaar per gezinslid.

Regelingen voor (schoolgaande) jeugd: Studietoeslag: voor 15-jarigen die door medische beperkingen niet kunnen werken: voor 15-jarigen € 100,30 per maand, oplopend tot € 334,34 voor 21-jarigen en ouder; Regeling Meedoen: gratis zwemdiploma (5-12 jaar); Tegemoetkoming voor kinderen peuteronderwijs: € 50 per jaar, voor voortgezet onderwijs € 300 per jaar per kind.; Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur; Solidariteitsfonds scholen voortgezet onderwijs; Stichting Leergeld

's-Hertogenbosch

Volwassenen: Bossche Ondersteuningsfonds; Tijdelijke witgoedregeling; Energietoeslag

Schoolgaande jeugd: Stichting Leergeld; Jeugdfonds Sport en Cultuur; Stichting Weekje weg; Quiet Den Bosch; Voedselbank

Senioren: Seniorenconsulent Eerste Hulp Bij Geldzaken

Vught

Volwassenen: - Regeling Meedoen, voor sociaal culturele activiteiten. € 168 per persoon per jaar

Schoolgaande jeugd: - Kindpakket (voor kosten fiets, computer, laptop, smartphone kinderen, € 500 per kind per 3 jaar); - Jeugdfonds sport en cultuur; - Regelingen via stichting Leergeld

Bijlage 2: Ervaringen met het gemeentelijk minimabeleid in citaten

FNV heeft haar leden in Noord Oost Brabant in september 2023 in een peiling gevraagd naar hun ervaring met het gemeentelijk minimabeleid. Bij onderstaande citaten zijn al te specifieke (herleidbare) opmerkingen over de situatie, welke gemeente het betreft, of opmerkingen over het personeel van de gemeente weggelaten, en hebben we een selectie gemaakt van de meest duidelijke opmerkingen, die ook niet te kortaf waren.

‘Over het algemeen altijd goed geholpen. Wel is het beleid nog steeds dat je ieder jaar opnieuw moet bewijzen dat je recht hebt op bijvoorbeeld een minima toelage. Daarvoor moet je een hele lijst aan gegevens toevoegen waaronder rekeningafschriften. Op die afschriften mag je geen privacygevoelige dingen wegstrepen zoals bijvoorbeeld de achternaam & rekeningnummer van een familielid. Doe je dat wel dan wordt het afgekeurd.’

‘Goede instelling en een luisterend oor, wijzen op mogelijkheden, maar door bureaucratie is dat niet altijd mogelijk.’

‘Heb geen problemen ondervonden bij de aanvraag voor de energie toeslag. Wel veel formulieren moeten invullen, maar was allemaal duidelijk en goed te doen voor mij.’

‘Vanwege huiselijk geweld en vechtscheiding bij mijn moeder in moeten trekken. Vanuit gemeente dan geen enkele hulp meer, dat mocht mijn gezin ophoesten.’

‘Tijdens arbeidsongeschiktheid/hersteltraject ivm burnout aanvullende bijstand aangevraagd. Gemeente stuurde aan op verhogen van aantal arbeidsuren om uit de uitkering te komen. Twee maal om arts verzocht via de mail, deze vraag werd genegeerd.’

‘Als sw val je overal buiten ook met gas en subsidies ik werk voor gemeenten maar loonsverhoging geen omdat je geen ambtenaren ben wel verhogen gemeenten belasting al 13 jaar niets gehad terwijl mijn leeftijd parten speelt ook wordt je bestolen van vrije dagen’

‘De meeste mensen die werken bij de gemeente vooral bij de participatie denken erg goed mee. XXX is behulpzaam, maar nogal star en op de regels. Het liefst wend ik me rechtstreeks tot personen.’

‘Ouderen weten vaak niet waar ze moeten zijn en bij wie, voor ouderen is het moeilijk, en zeker digitale aanvragen wordt veel mondeling verteld, maar dit wordt door ouderen weer vergeten, betere begeleiding met aanvragen enz’

Positief: dat ik toch geholpen werd door sociale raadslieden terwijl mijn inkomen eigenlijk te hoog was. Zij verder keken dan waar ik om vroeg. Ik kreeg dus meer subsidie.
Negatief: Dat de inkomensgrens niet duidelijk vermeld stond op de website. Dat het aanvragen van subsidie zoals kinderopvang toeslag, alleenstaande ouder toeslag etc lastig is om in te vullen.’

'Ben erg blij dat de voedselbank hier nog bestaat en dat de medewerkers van XXX de aanvragen op een respectvolle manier doen'

'Voordat ik geheel werd afgekeurd (met terugwerkende kracht) moest ik een beroep doen op bijzondere bijstand. Dit is nooit leuk, net zoals dat arbeids-beperkt, ongeschikt, en afgekeurd worden geen pretje is. De aanvraag (onder de Wet Werk en Bijstand) was pittig en moest je vanzelfsprekend alle bewijsstukken overleggen. Maar ik belde met schroom en ik zal niet vergeten dat de telefoniste zei: "Maar u heeft hier recht op" en werd keurig een afspraak gemaakt. Daarna was het lastig met alle papieren e.d. die je moet aanleveren, maar werd ik correct behandeld. Tussendoor is dit gewijzigd in de Participatiewet, en heeft de gemeente de werkzaamheden overgeheveld of samengevoegd met een andere afdeling, waar ik me - excuseer mijn woordkeuze - als debiel en potentiële fraudeur aangesproken voelde bij het hernieuwen van de aanvraag voor het volgende jaar. (...) Maar het voelde als een schop in mijn gezicht dat men in eerste instantie in de beschikking verwees naar het wetsartikel dat terugvordering regelt bij fraude of het foutief informeren van de gemeente.'

'De vergoeding is een schamele vergoeding voor wat ik moet doen (mantelzorg) '

'Bij de gemeente aangeklopt voor schuldhulpverlening wat een gebed zonder eind hoe moeilijk kunnen we het maken, en dan ben ik vrijwilliger bij de fmv dus wel wat gewend maar hier worden naar mijn gevoel barrières opgeworpen'

'Deelname Gemeentepolis gehad zolang dat mijn inkomen onder de grens zat, daarna niet meer. '

'Werkzaam bij XXX als wsw-er en de laatste jaren veel veranderingen doorgemaakt. Buiten XXX geen ondersteuning vanuit gemeente omdat mijn inkomen boven de inkomensgrens ligt. Gelukkig kan ik zeer zuinig leven. '

'Positief: toch hulp voor mensen die niet kunnen rondkomen. Denk wel dat velen nog niet goed de weg kunnen vinden nu alles online gebeurt in plaats van per post of zo. '

'Veel hulp door gemeente Oss bij schuldenproblematiek. Heb geen kijk of alle inwoners goed bereikt worden die schulden hebben. '

'Mijn positieve ervaringen met de gemeente zijn de gesprekken die gevoerd zijn, alleen met respect. '

'Hulp bij schulden: het duurde wel een halfjaar voordat alles goed geregeld was, maar dankzij de ondersteuning was ik binnen 1,5 jaar schuldenvrij. Hierna kon ik eindelijk weer de draad oppakken (woning, vaste baan enz.). Anders was het hopeloos. '

'Mijn ervaring was positief. De bijdrage voor muzieklessen voor mijn kinderen was snel geregeld. Het gemak van het aanvragen en de opvolging ging ook vlot. '

'Goede samenwerking opgebouwd met bepaalde ambtenaren. Wederzijds vertrouwen was goed. Later met andere, nieuwe, medewerkers was dat weer minder goed. Soms star, afhouden en beledigend.'

'tot op heden alleen maar positieve ervaringen met behulp van ouderenondersteuner'

'Ze mogen ons meer betalen. Wat we allemaal doen. We verdienen net min loon bij I.B.N. Dus gemeentehuis Maashorst. Doe er keer iets aan. Om ons meer Loon te geven'

'De gemeente doet het goed m.b.t. de mantelzorger. Jaarlijks, tot nu toe, EUR.200,=. En waarschijnlijk, op de dag van de mantelzorger, een lunch.'

'Mantelzorg waardering aan de lage kant voor al het werk wat we uit handen nemen van de gemeente. Andere gemeenten hebben hogere vergoedingen.'

Er kwamen veel opmerkingen over de Wmo – voorzieningen, hulp en jeugdzorg. FNV wil dit verder gaan onderzoeken de komende tijd.

Addendum

Wijzigingen ten opzichte van versie 17 oktober (presentatie rapport)

In het rapport is in de inleiding in een kader opgemerkt 'Mogelijke vergissingen, aanvullingen of verbeteringen door gemeenten die na verschijning van deze rapportage naar voren komen, worden in de digitale versie van het rapport aangepast. Deze wordt toegankelijk gemaakt via de Facebookwebsite van Lokaal FNV Den Bosch.'

Een opsomming van de correcties/aanvullingen die zijn overgenomen:

Land van Cuijk, inkomenstoeslag: had een referterperiode van 5 jaar doorgegeven, echter heeft dit later gecorrigeerd en die correctie was abusievelijk niet meegenomen. De referterperiode is 3 jaar.

Land van Cuijk, inkomenstoeslag: had aanvankelijk verkeerde bedragen doorgegeven, heeft dit later gecorrigeerd en die correctie was abusievelijk niet meegenomen. Bedragen zijn aangepast.

Gemeente Maashorst geeft aan dat de bedragen van 2021 zijn doorgegeven, inmiddels zijn de actuele bedragen door de gemeente doorgegeven en verwerkt.

Gemeente Maashorst, bijzondere bijstand: vermogensgrens toegevoegd

Gemeente Maashorst, collectieve zorgverzekering: bijdrage toegevoegd

Gemeente Maashorst: Maashorst heeft geen aparte regeling voor meerkosten chronisch zieken. Dit wordt aangeboden via de extra aanvullende collectieve zorgverzekering waarmee onze inwoners een keuze hebben.

Gemeente Maashorst, mantelzorgwaardering: De gemeente Maashorst vertrekt jaarlijks voor €200,- aan cadeaubonnen aan mantelzorgers in het kader van waardering.

Gemeente Maashorst heeft meer overige regelingen toegevoegd: Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, schuldhulpverlening, energietoeslag, brede ondersteuning voor gedupeerden van de toeslagenaffaire.

Henk Weijnen FNV, inkomenstoeslag: AOW-gerechtigden en mensen met onvolledige AOW komen niet in aanmerking voor de individuele inkomenstoeslag. In de Participatiewet (art. 36, lid 1) zijn zij daarvan uitgesloten.

Henk Weijnen FNV, bijzondere bijstand: De voormalige categorale bijzondere bijstandsuitkering voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft.

Naschrift van gemeente Maashorst: In een eerder stadium is vanuit onze organisatie informatie bij u aangeleverd. Daarbij is aangegeven wat de bedragen zijn volgens de lokale regelingen/verordeningen. Dat zijn echter bedragen met een prijspeil van een aantal jaren geleden (2021). Deze bedragen worden wel jaarlijks geïndexeerd. Spijtig genoeg zien we dat in het rapport de kanttekening over het oude prijspeil niet bij de cijfers vermeld is. Hierdoor ontstaat er een vertekend beeld.

Reactie FNV aan gemeente Maashorst: we zijn uitgegaan van de bedragen die gemeenten hebben aangeleverd. Hier is geen extra check op uitgevoerd.

Verder zijn er enkele niet-inhoudelijke tekstuele wijzigingen doorgevoerd door ons.

Wij wijzen hier graag op drie rapportages van DTV, waarin ook relevante reacties van gemeenten:

- <https://dtvnieuws.nl/nieuws/artikel/onderzoek-fnv-teveel-verschil-in-minimabeleid-in-de-regio>
- <https://dtvnieuws.nl/nieuws/artikel/wethouder-kees-van-geffen-over-armoedebeleid-rijk-heeft-gemeenten-aan-lot-overgelaten>
- <https://dtvnieuws.nl/nieuws/artikel/gemengde-reacties-van-gemeenten-op-fnv-rapport-gemeenten-moeten-pleisters-plakken>

Zoals in het rapport gemeld, gaan wij met gemeenten in gesprek over het armoedebeleid naar aanleiding van ons onderzoek en rapport.